

Et Mindretal, bestaaende af *Busck-Nielsen, K. L. E. Jensen, H. Langkjær, Otto Meyer, Claus J. Olsen, H. P. Prior* og *A. Wildt*, kan ikke tiltræde, at der indføres Forbud mod Kvinders Natarbejde, idet Mindretallet med Hensyn hertil bemærker:

Udviklingen gaar overalt mere og mere i Retning af Anerkendelse af Princippet om Kvindens Autonomi i Spørgsmaal, der udelukkende vedrører hende.

Derfor maa Spørgsmaalet, om vi herhjemme skal antage Washington-Konventionen angaaende Kvinders Anvendelse til Arbejde om Natten, i første Række afhænge af Kvindens egen Stilling dertil, og den har altid været og er stadig den, at Kvinden ikke ønsker at indtage en Undtagelsesstilling, hvorved hun vilde lukke sig ude fra dette forholdsvis vellønnede Arbejde, ligesom hun ikke ønsker at lægge sig yderligere Hindringer i Vejen i Konkurrencen med Manden.

Allerede under Behandlingen af Fabrikloven af 1913 blev et Forbud mod Kvinders Natarbejde forkastet af Rigsdagen efter Kvindeforeningernes Ønske, og Kvindernes Stilling hertil har ikke ændret sig siden da. Ganske vist udtalte en international Kongres af arbejdende Kvinder, der afholdtes samtidig med Washington-Konferencen, sig for Forbudet mod Kvinders Anvendelse om Natten i industrielle Virksomheder, men de krævede dette Forbud gjort afhængig af, at Natarbejde ligeledes skulde forbydes Mændene, idet de saaledes ogsaa paa dette Omraade gjorde sig til Talsmænd for Lighedsprincipets Anvendelse.

Et Samfund, der i alle andre Retninger anerkender Princippet om Kvindernes Ligestilling med Mændene, har ingen Ret til paa dette Spørgsmaal at udøve et Formynderskab over Kvinderne, selv om det sker under Paaskud af at ville varetage Menneskehedens Interesser ved at sikre Menneskeslægtens sunde Udvikling. Thi rent bortset fra, at man skylder et Bevis for Natarbejdets nedbrydende Virkninger i denne Henseende, maa man gaa ud fra, at Kvinderne, inden de har taget endeligt Standpunkt til Spørgsmaalet, ogsaa har taget saadanne eventuelle Hensyn med i Betragtning.

De praktiske Virkninger af Lovforslaget vil for det første blive, at de Kvinder, der i Øjeblikket er beskæftigede ved Natarbejde indenfor Industri og Haandværk, mister deres Erhverv. Selv om deres Antal ikke er særlig stort — ca. 1000 — vil det dog bevirke en betydelig Forøgelse af den i Øjeblikket herskende Arbejdsløshed blandt kvindelige Arbejdere.

Endvidere vil det medføre, at det vil blive vanskeligt for Kvinden at konkurrere med Manden, naar det paa Forhaand er givet, at det vil være umuligt at anvende hende til Udførelse af Overarbejde efter Kl. 10 Aften. Den Indvending, at dette kun vil faa ringe Betydning, saafremt en Lov gennemfører 8-Timers-Dagen med den dermed følgende Begrænsning af Overarbejde, mangler i hvert Fald i Øjeblikket sin reelle Baggrund, da ingen saadan Lov er gennemført, og om og i hvilken Skikkelse dette vil ske, staar endnu hen i det uvisse.

Men selvom en saadan Lov træder i Kraft, vil Lovforslagets Gennemførelse have uheldige Virkninger til Følge med Hensyn til 2-Holds-Drift. Hvor der for *Øjeblikket* anvendes kvindelige Arbejdere i 2-Holds-Drift, vil dets Gennemførelse ikke alene medføre, at de Kvinder, der er beskæftigede i andet Skifte, vil blive skudt ud, men Bestemmelserne vil være en Kilde til stadig Uro i Arbejdsforholdene paa Grund af den bestaaende Forskel mellem mandlige og kvindelige Arbejders Lønninger.

Naar Personer, der i de forskellige Skifter udfører det samme Arbejde, arbejder under forskellige Vilkaar, vil dette afstedkomme saadanne Rivninger, at Arbejdsgiveren maaske i mange Tilfælde vil se sin Interesse i at afskedige de kvindelige Arbejdere og udelukkende beskæftige mandlige Arbejdere, hvilket vil have en Fordyrelse af Produktionen til Følge.

Antagelsen af Lovforslaget vil imidlertid ikke alene virke uheldigt i de Virksomheder, der allerede arbejder i 2-Holds-Drift, men den vil desuden modvirke Indførelsen af 2-Holds-Drift i Virksomheder, hvor der findes mange Kvinder, og derigennem virke som et snærende Baand for vort Erhvervslivs Udvikling. Thi selv om Antallet af Virksomheder, der i Øjeblikket arbejder med kontinuert Drift, er ringe, kan den nuværende korte Arbejdstid, saafremt den overhovedet kan opretholdes ud i Fremtiden, bevirke, at Virksomhedens Ledere saavidt muligt vil søge at udnytte deres Maskiner i stærkere Grad ved at gaa over til Flerholds-Drift.